

SUD OCHERKI

Меҳнат миграцияси. Ривожланиётган давлатларнинг ҳаммаси ҳам бу босқични босиб ўтиши табиий. Бу ҳақда бугун кўпчилигимиз етарлича тушунчага эгамиз.

Бирок, бу жараёндан ўзининг шахсий манфаати йўлида фойдаланиб қолиш истагидаги тоифа-лар ҳам пайдо бўлди-ки, бу ҳолат билан асло мурося қилиб бўлмайди.

Бунга яхши тушунган Саидназирхонов энг аввал ўз атрофида «ишончли» одамларни тўплаш пайида бўлди.

Хорижларда юрганлар ҳаққи

қилишлар кўрилиши кўплаб юрдошларимиз кўнглида тугун бўлиб турган муаммага ечим бўлди десак янглишмаймиз.

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофазга қилиш вазириликка қарашли Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги қонунга биноан жуда кўп ваколатга эга.

Мазкур агентликнинг бошлиғи лавозимда ишлаган Саидкомил Саидназирхоновни кўпчилик яхши танийди.

Гуруҳ аъзолари томонидан содир этилган жиноят эпизодларидан бир нечтасини кўриб чиқиб, мулоҳаза юритсак.

Масалан, С.Саидназирхонов гуруҳи агентлик ва Жанубий Кореянинг КРС компанияси ўртасида тузилган бош келишув ва молиявий келишувдан антиқа йўл билан фойдаланишни ўйлаб топшади.

Шундан кейин, агентлик раҳбари С.Саидназирхонов, бошлиқ ўринбосари (кейинроқ фуқароларнинг хорижда йўллаш бўйича Тошкент вилоят бюроси бошлиғи) Аҳмаджон Муҳаммадҷонов, агентлик ҳисобчилари Малика Туропова, Жайрон Мукаилова, шунингдек Тошкент вилоят бюроси ҳисобчиси Фозилжон Рафиқов, вазириликда техник масалалар бўйича бош мутахассис бўлиб ишлаган Рафаел Мухамметшинлардан иборат гуруҳнинг ноқонуний фаолиятлари бошланади.

Маълумки, мазкур агентлик дастлаб 1995 йилда собиқ Меҳнат Вазирилик ҳузуридаги «Меҳ-

натшаси муҳожирали ишлари бўйича Республика Ваколатхонаси» номи билан таъсис этилган эди. Ваколатхона агентлик сифатида қайта ташкил этилган, 2001 йилнинг 16 апрелидан 2003 йил 29 июнига қадар агентлик бошлиғи бўлиб ишлаган С.Саидназирхонов ўз мансабидан фойдаланиб, давлат ва фуқаролар манфаатига катта миқдорда моддий зарар etkazган.

нинг ишламаган ва иш ҳақи олмаган даври учун ҳам КРС компанияси харажатларига деб 34 доллардан ундираверишган. Оқибатда 2001-2003 йиллар мобайнида шартномадан ташқари ишлаб юрган йигитларнинг 116.952 АҚШ доллари миқдоридagi маблағи сохта ҳужжатлар асосида ундирилиб ва агентлик ҳисоб рақамида сақлаб келинган. Бу билан фуқаролар манфаатига катта зарар etkazилган.

Яна бир ғалати ҳолат: КРС компанияси томонидан ишга олиб кетилган кўпчилик юрдошларимиз Кореяда чорвачилик билан шуғулланишган. Демак, уларнинг шу соҳада малака оширишига тўғри келган экан-да?

Яна бир ачинарли эпизодга тўхталиб ўтмай иложимиз йўқ. Сурхондарёлик Т.А. деган ҳамюртимиз 2000 йилда шартнома билан Кореяга ишлагани жўнайдди. Дастлаб у Жанубий Кореянинг «DOE SONG 151-9» фирмасида ишлаб, бир йил ўтган, қандайдир сабаб билан шартномани бузиб бошқа фирмага ишга ўтиб кетган Т.А. 2002 йилда автоҳалокат оқибатида вафот этди.

Бирок, жиноий гуруҳ аъзолари бутунлай бошқача йўл тутшади. Улар агентликнинг Сурхондарёдаги вакили орқали Т.А.нинг яқинларига марҳумнинг жасадини олиб келиш билан боғлиқ харажатлар учун 3.103 АҚШ доллари тўламини талаб қилинган хат жўнатадилар.

Турган гапки, ўз фарзандини йўқотиб, шундоқ ҳам изтиробда юрган ота учун бу яна бир зарба бўлади. Оқибатда у киши касалликка чалиниб, меҳнат маъқени йўқотишгача етиб боради.

Эҳтимол, агентликдаги «жабон»лар марҳумга тегишли бўлган 17.600 долларни ўзлаштириш фикридан йироқ бўлишгандир. Лекин нима учун улар бу пулни то прокуратура текширув бошлаган вақтга қадар кафилининг ҳисоб рақамига ўтказиб беришмагани тушунарсиз.

Хуллас, ушбу жиноий гуруҳнинг содир этган қилмишлари анчагина. Тергов даврида фуқаролар ва давлат манфаатларига etkazилган жуда кўп миқдордаги моддий зарар айбдор шахслардан тўлиқ ундирилиб олинди. Хорижда ўз омадини қидириб, пул топаман деб юрган ватандошларимиз ҳаққига кўз тиккан жиноий гуруҳ аъзоларига нисбатан одил суд тегишли жазо белгиланди.

Хайрулла АХАТОВ, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси бошқарма катта терговчиси

O'T BALOSIDAN, SUV BALOSIDAN... O'ZING ASRA!

2004 йил 12 апрел. Жиззах вилояти ҳуқуқни муҳофазга қилувчи органлардан бирининг ходимига Пактакор туманидаги қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежининг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари бўлмиш Содиқова Карима (исмлар ўзгартирилган) мурожаат қилади. Унинг айтишича коллежининг маънавият ишлари бўйича директор ўринбосари лавозимда ишловчи Ж.Юсупова шубҳали хатти-ҳаракатлар қилиб, конституцион тузумга қарши арақалар тарқатаётган экан.

2004 йил 17 апрел. Ҳаво оқиқ. Жиззахдаги «Етим тоғ» этакларини яшил майсалар қоплаган. Вилоят МХХ идорасига кириб келган уч аёл хонага олиб қирилган, улар билан суҳбатлашилди.

Ушбу арақалар тезда тегишли органларга, жумладан Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги диний ишлар кўмитасига ҳамда махсус экспертга жўнатилди.

«К.Содиқова ва бошқалардан олинган арақалар аҳоли орасида ваҳима чиқаришга, шунингдек, тухматона, вазиятни беқарорлаштирувчи уйдирмалар ҳамда жамият хавфсизлигига қарши қаратилган маълумотлар тарқатишига хизмат қилади.

УЮШТИРИЛГАН ТУХМАТ

«Ж.Юсупованин ушбу арақаларга умуман аллоқиси йўқ». Хўш, унда ваҳима кўзгатишига қаратилган арақалар қаердан пайдо бўлди? Ёшларга таълим-тарбия беришдек маъсулиятли фаолият билан шуғулланувчи ўқитувчиларнинг бу ишга бош кўшаётганлиги афсусланарли ва айниқса кам учрайдиган ҳодиса бўлса...

Таассуфлар бўлсинки, ушбу касб-ҳунар коллежида анчадан бери носоғлом вазиет юзга келган эди. Айниқса, директорнинг маънавият ва маърифат ишлари бўйича ўринбосари Ж.Юсупованин 2003-2004 ўқув йили давомида қатор идораларга турли мазмундаги шикоятлар ёзганлиги сабабли бир неча марта таълим бошқармаси, Президенти Девони ва прокуратура органлари томонидан текширишлар ўтказилиб, шикоятлар ўз тасдиғини топмаган.

«Ж.Юсупованин бундай хатти-ҳаракатлари К.Содиқованин ҳам нафсониятига тегмай қолмади. Шунда у ўқитувчи М.Хусановга «дилнини ёради»: — Бу Юсупова деганларни жуда жонга тегди-ку. Бу хонимнинг қилмишларини очиб ташлаш вақти келди. Уни мен ҳам «органга» топшироқчиман. Бу киши давлатга қарши арақалар таяёрлатиб, Зилола билан Барно (ўқитувчилар)га тарқатиши учун берибди.

Уз навбатда М.Хусанов бунақа ишлар билан МХХ шуғулланиши ҳақида маънафат беради. Шу тахлит арақалар у юзга etkazилади.

Текширишлар арақалар ушбу коллеж котибаси Н.Ҳужова томонидан ёзув машинасида кўчирилганлигини, бунда ушбу аёлнинг ўзбек тилини билмаслигидан фойдаланилганлигини, арақаларнинг қўлёзмаси эса бегона одам томонидан ёзиб берилганлигини кўрсатди. Оқибатда эса ана шу бегона одам Содиқованин ўзи бўлиб чиқди. У Ж.Юсупованин «Йўқ қилиш» режасига биноан, қачонлардир «оғоҳликка даъват» мавзусида ўтказилган йиғилишда ўқиб эшиттирилган арақалар мазмунини ўзбек матн тайёрлайди. Наҳаждан ўзбек тилини билмаслигидан фойдаланиб, ёзганларини оққа кўчиртиради. Сўнгра эса режасига кўра ўқитувчилар Зилола билан Барнони ҳам киритиб, уларни гувоҳлик беришга кўнради. У шу тарафда Ж.Юсупованин «йўлдан суриб ташлаши»га ишонди. Қолган воқеалар эса юқорида келтирилганидек кечди.

Жиноий ишлар бўйича Жиззах вилоят суди К.Содиқова, З.Каримова ҳамда Б.Болтаеваларни жиноят кодексининг бир неча моддаси билан айбдор деб топди ва уларга тегишли жазо белгиланди. Гулнора ХАМРОЕВА, Жиззах вилояти прокуратурининг катта ёрдამчиси

